

Vlaams Forum voor Diagnostiek vzw
 Anatole Francestraat 119/1
 1030 Schaarbeek

Ondernemingsnummer 475.238.731

VFD v.z.w.

Vlaams Forum voor diagnostiek in
 de psychologische en
 pedagogische begeleiding en
 hulpverlening

Jaarverslag 2021

1. HISTORIEK

In 1999 werd de Wetenschappelijke Raad van de Stichting Integratie Gehandicapten (momenteel kortweg 'Sig'- *sterk in grenzen verleggen*) verzocht om samen te werken met Nederlandse wetenschappers aan een Vlaamse aanpassing van de Groningse Ontwikkelingsschalen. Het daaropvolgend overleg met externe deskundigen maakte al snel duidelijk dat er in Vlaanderen een grote nood bestond aan een platform met betrekking tot alle aspecten van testconstructie, testrevisie en testgebruik.

Dit idee werd in een informeel overleg met de toenmalige Centrale voor Studie- en Beroepsoriëntering (CSBO, nu VCLB) uitgewerkt. Zoveel mogelijk instellingen, centra en personen die zich bezighouden met diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening werden aangeschreven om samen een platform rond deze diagnostiek te vormen.

In september 1999 sloegen vertegenwoordigers van deze instellingen en centra de handen in elkaar en het **Vlaams Forum voor Diagnostiek** was werkelijkheid geworden. In **oktober 2000** werd het informele VFD omgevormd tot de vzw "*Vlaams Forum voor Diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening*" (**Belgisch Staatsblad 2/8/01**). Op 18 mei 2004 werden de statuten gewijzigd door de Algemene Vergadering, zoals voorzien in de nieuwe wet op de vzw's. Op 28 augustus 2017 werden de statuten opnieuw geüpdatet.

De leden van het VFD zijn o.a. vertegenwoordigers van de verschillende universiteiten en hogescholen, van de centra voor leerlingenbegeleiding, van de centra voor geestelijke gezondheidszorg, van de centra voor ambulante revalidatie en consultatiebureaus voor gehandicapten en van de centra voor ontwikkelingsstoornissen (zie <http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/ledenlijst.html>)

2. DOELSTELLINGEN

De vzw VFD heeft tot doel kwaliteitsvolle diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening in Vlaanderen te bevorderen. Haar prioritaire initiatieven liggen op het vlak van:

- Inventariseren van de noden in de verschillende sectoren m.b.t. het instrumentarium en het gebruik ervan
- Het bevorderen en bepleiten van samenwerking tussen alle actoren die aan de noden kunnen voldoen
- Adviseren, bevorderen en bewaken van oordeelkundig gebruik en kwaliteit van het diagnostisch instrumentarium
- Ter beschikking staan van opleidingen, beroepsverenigingen en alle andere betrokkenen
- Een aanspreekpunt zijn voor overheid en uitgeverijen

- De maatschappij, in het bijzonder het werkveld, sensibiliseren voor en informeren over evoluties op het vlak van diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening

3. VOORZIENE ACTIVITEITEN VOOR 2021

- Samenkomen met het “VFD Dagelijks Bestuur” op regelmatige basis om polshoogte te nemen van relevante evoluties in Vlaanderen en mogelijk passende initiatieven en/of acties te ondernemen.
- Voorbereiden en uitvoeren van enkele webinars in het kader van het 20-jarig bestaan van het VFD.
- Verder opvolgen van het Vlaams Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KcD) en mogelijkheden tot samenwerking onderzoeken: oa. aangeven van problematieken en noden.
- Verder opvolgen van de samenwerking met Pearson en andere testuitgeverijen, opvolgen stand van zaken ontwikkeling testmateriaal.
- Het verder actief onderhouden van de website. De werkgroep blijft ervoor zorgen dat de website van het VFD interactief en actueel informatief blijft.
- Opvolgen accreditatie opleidingen Toegepaste Psychologie door EFPA & TUAC

4. ACTIVITEITEN

4.1. Dagelijks Bestuur (DB)

In 2015 werd een “VFD Dagelijks Bestuur” (voorheen “Afgevaardigd bestuur”) in het leven geroepen. Het Dagelijks Bestuur kwam (online) samen op:

- 4 februari 2021
- 28 april 2021
- 3 juni 2021
- 19 augustus 2021
- 26 oktober 2021
- 7 december 2021

Inhoudelijk focuste het overleg op de inhoudelijke en praktische organisatie van de webinars in het kader van het jubileumjaar VFD 2020 enerzijds en de opvolging van relevante evoluties op vlak van diagnostiek anderzijds. Voor de concrete inhoud en de besluiten van de bijeenkomsten van het DB verwijzen we naar de verslagen. Via mail en telefonisch of online overleg hielden de leden van het Dagelijks Bestuur contact voor de verdere opvolging van de besproken agendapunten van het DB.

4.2. Raad van Bestuur (RvB)

De Raad van Bestuur kwam op 4 maart 2021 online samen. Voor de inhoud van de bespreking en de besluiten verwijzen we naar het verslag. Verdere formele vergaderingen werden niet gehouden. De Raad van Bestuur bleef via mail en telefoon contact onderhouden en een aantal bestuursleden zaten geregeld samen voor overleg in het Dagelijks Bestuur.

4.3. Algemene Vergadering (AV)

De vereniging hield haar Statutaire Algemene Vergadering op 4 maart 2021. 23 leden waren aanwezig waarvan 11 bestaande leden persoonlijk, 6 bij volmacht en 1 nieuw lid. Voor de inhoud van

de besprekingen en de besluiten verwijzen we naar het verslag. Geïnteresseerde leden zijn ook steeds welkom op de vergaderingen van de Raad van Bestuur.

4.4. Uitbreiding van de vereniging/vervanging leden en functies/rol leden

Volgende leden namen in 2021 ontslag uit het VFD:

- Jan Scheiris nam ontslag als lid van de AV.

Het VFD verwelkomde ook nieuwe leden:

- Mark Schittekatte meldde zich terug aan als lid van de AV en werd aanvaard als lid van de RvB en het DB.

Eén lid veranderde van rol:

- Miet Craeynest nam ontslag uit de RvB en het DB maar bleef wel lid van de AV.

De Algemene Vergadering aanvaardde hun vraag/kandidatuur, heet de nieuwe leden van harte welkom als lid van de Algemene Vergadering/de Raad van Bestuur/het Dagelijks Bestuur en bedankt de ontslagnemende VFD-ers voor hun jarenlange inzet!

4.5. Update VFD-rondvraag testgebruik

In 2020 organiseerde het VFD, samen met de Sectie Diagnostiek van de BFP en de VVKP, een rondvraag rond testgebruik in Vlaanderen. De resultaten van de bevraging voor het VFD worden nog verder verwerkt. Samen met de verantwoordelijken van de rondvraag van de BFP en de VVKP zal in het najaar van 2022 een gezamenlijk artikel over de resultaten geschreven worden voor het Tijdschrift Klinische Psychologie.

4.6. Jubileumjaar VFD: organisatie webinars

In 2020 bestond het VFD 20 jaar. We wilden dit in de verf zetten met een nieuw symposium in december 2020. Omwille van de onzekere omstandigheden door de wereldwijde coronacrisis werd het congres vervangen door het concept van een 'jubileumjaar' waarin, verspreid over 2020-2021 een aantal webinars georganiseerd werden rond het thema 'Diagnostiek 2020'.

“Diagnostiek 2020' gaat kort in op verwezenlijkingen van het VFD in de voorbije twintig jaar, maar nog meer werpt het een blik op de volgende 20 jaar. Hierbij zijn er belangrijke uitdagingen die duidelijk maken dat de diagnostiek een gedaanteverwisseling zal ondergaan onder invloed van de huidige maatschappelijke, inhoudelijke, technologische en juridische ontwikkelingen. Deze nieuwe uitdagingen brengen een waaier aan nieuwe mogelijkheden mee. Daarom neemt een reeks van webinars in kader van 'diagnostiek 2020' je graag mee op verkenning langs de valkuilen en opportuniteiten van multi- en interdisciplinair diagnostisch werken, telediagnostiek en de opwaardering van diagnostiek.’ (Website VFD)

De eerste webinar in de reeks vond plaats op **11 december 2020** rond het thema ‘**Tele-assessment in light of COVID-19**’ met als sprekers dr. Munro Cullum, dr. Dustin Hammers en dr. Lana Harder. Er waren 193 deelnemers.

Een tweede webinar ging door op **12 maart 2021**, door prof. dr. Els Ortibus met als thema: **'Transdisciplinarity: across and beyond'**, 93 deelnemers volgden deze webinar.

Inhoud: 1+1 is 3. Geen rekenfout maar een manier om duidelijk te maken dat diagnostiek van een kind best gebeurt in een multidisciplinaire context waar verschillende ogen het kind en zijn context observeren en testen. Tenslotte weten we allemaal dat ontwikkelingsdomeinen niet los van elkaar evolueren en dat het woord "pervasief" niet enkel in de context van autisme spectrum stoornis zijn plaats heeft. In dit webinar gaan we daarom in op de meerwaarde van multi, inter- en transdisciplinaire diagnostiek bij jonge kinderen (Website VFD).

De derde webinar op **29 oktober 2021** had als onderwerp **'Diagnostiek post-COVID: allemaal digitaal?'** waarbij er 130 deelnemers waren.

Inhoud: Aan de hand van praktijkvragen gaat deze webinar dieper in op diverse vormen van diagnostiek en de (creatieve) oplossingen waarmee we, mede door de Coronamaatregelen, in contact zijn gekomen. Beperkingen en mogelijkheden van volgende topics worden besproken aan de hand van vragen die jullie ons bezorgen: digitale afname (bijv. Wechlerschalen, CELF, ...), online scoring, digitaliseren van papieren vragenlijsten (of omgekeerd), het wettelijk kader en ethische reflecties ... . Deze webinar biedt handvaten om beslissingen te nemen omtrent verschillende vormen van diagnostiek die ongetwijfeld blijvend een rol zullen innemen in het hulpverleningslandschap (Website VFD).

Op **17 december 2021** vond de laatste webinar plaats met als thema: **'Diagnostiek in een diverse samenleving'**. 168 deelnemers volgden deze webinar.

Inhoud: 'Diagnostiek bij meertalige kinderen' en 'Cross-culturele neuropsychologische diagnostiek bij volwassenen en ouderen' (Website VFD).

De webinars werden gratis aangeboden bij wijze van 'verjaardagscadeau' van het VFD. De opnames en/of slides van de webinars werden op de website van het VFD geplaatst.

4.7. Opvolgen van en samenwerken met het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KcD)

De band tussen het VFD en het KcD is de afgelopen twee jaar verzwakt, mede doordat het VFD niet meer vertegenwoordigd is in de RvB van het KcD. Huidig VFD-voorzitter Marlies Tierens heeft in 2021 deelgenomen aan het FAS-overleg (*Flemish Assessment Stakeholders*), een overleg met vertegenwoordigers van het KcD, VFD, VVKP, CAP vzw en BFP – Sectie Psychodiagnostiek. Dit overleg vindt halfjaarlijks plaats.

4.8. Opvolgen van samenwerking met Pearson en andere testuitgeverijen, opvolging stand van zaken met betrekking tot testmateriaal

VFD-voorzitter Marlies Tierens had in 2021 frequent overleg met Pearson, enerzijds naar aanleiding van vragen die Pearson stelde met betrekking tot de hernormering van een aantal instrumenten, anderzijds naar aanleiding van vragen die het VFD aan Pearson wilde voorleggen met betrekking tot te hernormeren instrumenten en de financiering van Vlaams normeringsonderzoek.

Pearson stelt af en toe aan verschillende instellingen/organisaties in Vlaanderen, waaronder het VFD, de vraag naar mogelijkheden tot samenwerking rond normering van testmateriaal (vb. WAIS-V, Bayley, CELF-preschool UCL, Movement-ABC). Het pijnpunt hierbij blijft dat de medewerking aan dergelijke grootschalige onderzoeken zeer veel tijd en middelen vergt, die Pearson financieel onvoldoende ondersteunt, waardoor Vlaamse partners niet geneigd zijn in te gaan op deze vragen. Vanuit het VFD, die de kwaliteit van de diagnostische instrumenten die in Vlaanderen op de markt komen mee wil bewaken door een actieve rol op te nemen in de ontwikkeling van de instrumenten, bestaat de bezorgdheid dat Pearson de vraag naar medewerking bij normeringsonderzoeken niet meer zal stellen en we bijgevolg geen controle meer zullen kunnen uitoefenen op de Vlaamse normering. De Vlaamse normering van testen door Pearson lijkt sowieso al op de helling te staan. Daarnaast komen uit het Vlaamse werkveld ook vragen naar hernormering van instrumenten. Het is belangrijk dat het VFD het doorgeefluik blijft voor vragen van en aan Pearson. In dit kader werd Pearson gecontacteerd vanuit het VFD om mogelijke pistes met betrekking tot financiering van normeringsonderzoeken te bespreken (cfr. samenwerking met Hogrefe waarbij na publicatie van een nieuwe versie van een test een percentage van de verkoop aan de Vlaamse ondersteuners van het onderzoek uitgekeerd wordt). De samenvattende conclusie van dit overleg is dat het VFD voorstellen kan doen rond te hernormeren testinstrumenten waarbij Pearson bereid is de vergoedingsmogelijkheden te bekijken in termen van een eventuele in de tijd beperkte kortingsactie voor aankoop van het nieuwe testmateriaal. Een vergoeding na publicatie van de nieuw genormeerde versie doen ze op dit moment niet, maar ze willen wel bekijken of dit mogelijk zou zijn (dit zal steeds voor een beperkte periode na de publicatie zijn).

Stand van zaken met betrekking tot lopende en geplande onderzoeken:

- WAIS-V:
  - Door corona heeft het verder onderzoek grote vertraging opgelopen. De publicatie van de WAIS-V is uitgesteld naar 2025-2026.
- CELF-preschool
  - Pearson heeft een oproep verspreid via VFD en KcD ivm medewerking normeringsonderzoek CELF-preschool
- BAYLEY
  - De vraag naar medewerking voor een Vlaamse hernormering van de Bayley werd door het VFD onderzocht en als nagenoeg niet haalbaar beschouwd voor de leden van het VFD wegens de moeilijkheidsgraad van onderzoek.
- UCL
  - Pearson is in Nederland, in samenwerking met een marketingbureau, nieuwe normen voor de UCL aan het verzamelen (digitale vragenlijst met digitale normering). Via het VFD werd de vraag gesteld aan Vlaamse partners over de mogelijkheid tot deelname aan het normeringsonderzoek voor Vlaanderen. Thomas More en VIVES zien eventueel samenwerkingsmogelijkheden in 2022-2023 met 2de jaarsstudenten Bachelor in de Toegepaste Psychologie.
- PEABODY
  - Wordt voorlopig niet opnieuw genormeerd voor Vlaanderen. Marlies T. heeft aan Pearson de vraag gesteld of er een equivalentiestudie kan gebeuren. Pearson heeft bij COTAN, EFPA en KcD geïnformeerd naar de voorwaarden voor dergelijk onderzoek, maar hier bestaan geen strikte richtlijnen rond.
- Movement-ABC:

- Pearson is voor dit instrument ook op zoek naar medewerking bij normeringsonderzoek. Deze vraag werd doorgestuurd naar VFD-lid Tine Vandamme, verbonden aan de Research Group for Adapted Physical Activity and Psychomotor Rehabilitation van de KULeuven

4.9. Opvolgen en actief onderhouden website

Binnen het VFD vormen Veerle Briers en Kris Velghe een werkgroep om de website up-to-date te houden. In 2021 werd de website verder up-to-date gehouden door o.a. het aanpassen van de ledenlijst, het toevoegen van informatie over de webinars van het VFD, het opvolgen van vragen via het contactformulier, ... Alle info voor de website kan men doorsturen naar Kris of Veerle.

4.10. Update accreditatie opleidingen TP door EFPA & TUAC

In 2017 werd de VFD werkgroep BaTP – Bachelors Toegepaste Psychologie opgericht met als doelstelling de belangen van de (opleidingen) Bachelors in de Toegepaste Psychologie onder andere met betrekking tot hun rol in psychodiagnostiek te bewaken. Er werd bij de TUAC een aanvraag ingediend om een accreditatie op opleidingsniveau te bekomen met betrekking tot psychodiagnostische competenties. De TUAC stelde een commissie samen (leden = Mark Schittekatte, een Pool en een Brit) die de hogeschoolopleidingen wil visiteren met betrekking tot psychodiagnostiek. De financiering bedraagt ongeveer 1000 euro per instelling. De vier hogescholen hebben toegezegd deze kost te willen dragen. De aanvraag moet nog goedgekeurd worden door het EFPA Executive Committee. Door de wereldwijde coronacrisis is dit dossier in 2020 volledig stil gevallen. Ook in 2021 werden hieromtrent geen verdere stappen meer ondernomen.